

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

דלמא רבי שמעון היא כו' אבל לרבנן בין פסק ובין לא פסק שקיל כדשסתא וניחא ליה לאוקמה כרבי שמעון טפי דהשתא לא הוי אלף שתי מחלוקת דרבנן דרבי שמעון כר' יהודה דמתניתין אבל אי מתני' רבנן היא לויכא שלם מחלוקת בלא פסק

קסב א ב ג מו"י פ"ט
מח' מלוה ולוה
הלכה ה סנה לאון קנב
טו"ש"ע י"ד ט"ו קסב
טע"ף ז :

ימות הגשמים איכא בינייהו • תנא קמא כל ימות השנה קאמר ופליג עליה רבי יוסי ואומר לא שנה ימות החמה ולא שנה ימות הגשמים עד שיהא לו למוכר זבל באשפות וחכמים מתירין אף על פי שאין לו ים לחמרים אם ימות החמה הן שהכל ים להן זבל

שכבר נרקב וניסוף בימות הגשמים וכעשה זבל אבל בימות הגשמים לא : **ופוסק עמו כשער הגבוה** • אכולה מתני' קאי שר"ך לפסוק עמו שלם יוזלו ויפתחו דמי השער ויגבה שער הפירות שיהנו יותר בסלע שיתן לו כשער הזול ואם לא פסק כן יקבל על כרחו כשער שפסק : **ההוא גברא דייסיזווי לנדוניא דבי חמוס** • ופסק עס מוכרי דנויאל תכשיטי הגבות ונתן להם מעות להיות מוכינים ליום פלוני ועשאו חמיו שליח לפסוק : **זל דנויאל** • ורזה לחזור שאין חמיו רזה לקבלה דמיים הללו : **מוכר קשדר** כ"ס • כשאני מקיים תנאו ליתן כשער הזול : **וממאי** • דמתני' דמגריד ליה לפסוק כשער הגבוה אפילו לרבנן קאמר דפליגי עליה דר' שמעון דפרק הוהב (ש"ג דף מ"ג) ואמר דלוקח יכול לחזור בו כמוכר ואין לו עליו אלף מי שפרע בחזרו בו אף בלא נשתנה השער ואפילו הכי אמרינן במתני' כי נשתנה השער ואיכא למימר הואיל ולא נתן המעות על מנה לקבל עכשיו אלף לאחר זמן ובתוך כך נשתנה השער דעתיא אתרעא זילא הוא לא אמרינן הכי אלף אם כן פסק בפירוש שער הגבוה דשקיל כהשתא ואי לא שקיל כמעיקרא או יקבל מי שפרע : **דלמא מתני'** • דאלתראה לפרוסי : רבי שמעון היא דאמר מטום קונוס • וגבי מוכר הוא דתקון רבנן חזרה כי לא משיך מיניה ומקבל מי שפרע אבל לוקח לא מני דהר ביה מכי יהיב (א) זוי ("אף) כי לא נשתנה השער ומשום הכי כי נשתנה השער נמי הואיל ומעות קונוס לא מני דהר ביה האי לוקח דמתני' דקנו ליה זוי אבל לרבנן דאמרי אף לוקח יכול לחזור בו אפילו "כשעה שלא נשתנה ולא קני אלף לקבולי מי שפרע היכא נשתנה השער והוא לא נתן מעות אלף ע"מ לקבל לאחר זמן אימא לך דמי שפרע נמי ליכא ואפילו לא פירש : **דעתיא דאיניש** • שפוקב עד לאחר זמן : **אתרעא זילא הוא** • אם ישתנה

ימות הגשמים איכא בינייהו : **ופוסק עמו כשער הגבוה** : והוא גברא דייסיזווי לנדוניא דבי חמוס למוכר זבל באשפות וכו' פפא אמר ליה "אי פסקת עמו כשער הגבוה שקיל כהשתא ואי לא שקיל כי מעיקרא אמרו ליה רבנן לרב פפא ואי לא פסק שקיל כמעיקרא מעות ניהו ומעות לא קנו אמר להו "אנא נמי לקבולי עליה מי שפרע קא **אמינא** אי פסק כשער הגבוה מוכר קא הדר ביה מקבל עליה מוכר מי שפרע אי לא פסק לוקח קא הדר ביה מקבל עליה לוקח מי שפרע אמר ליה רבינא לרב פפא וממאי דרבנן היא דפליגי עליה דרבי שמעון דאמרי מעות לא קנו ואפילו הכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כהשתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא דלמא ר' שמעון היא דאמר מעות קונות וכי פסק כשער הגבוה שקיל כי השתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא משום דקני להו זוי אבל לרבנן בין פסק בין לא פסק שקיל כי השתא דעתיא דאיניש אתרעא זילא אמר ליה אימור דאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי מי אמר דאי לא תימא הכי מי שפרע בלוקח לרבי

שמעון לית ליה וכי תימא הכי נמי והתניא *מכל מקום כך הלכה אבל אמרו חכמים מי שפרע כו' מאי מכל מקום לאו דלא שנא לוקח ולא שנא מוכר מקבל עליה מי שפרע אלא כי קאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי לא אמר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ותיפוק ליה "דשליח שוייה מעיקרא א"ל בתנא דובין ומובין : **מתני'** • "מלוה אדם את אריסיו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבן גמליאל מלוה את אריסיו חטין בחטין לזרע ביוקר והזול או בזול והוקרו נוטל מהן כשער הזול ולא מפני שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו :

גמ' • תנו רבנן מלוה אדם את אריסיו חטין לזרע בד"א שלא ירד אבל ירד אסור מאי שנא תנא דידן דלא קא מפליגי בין ירד ובין לא ירד ומאי שנא תנא ברא דקא מפליגי בין ירד ובין לא ירד אמר רבא ר' אידי אסברה ניהלי "באתרא דתנא דידן אריסא יהיב ביזרא בין ירד ובין לא ירד כמה דלא יהיב ביזרא מצי מסליק ליה וכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית אי ירד דלא מצי מסליק ליה אסור תנו רבנן אומר אדם לחבירו הלויני

בחוך הזמן : **אימור דאמר ר' שמעון** • דלוקח לא מני דהר ביה : **בחד תרעא** • כגון שלא נשתנה השער או הפוסק ע"מ לקבל מיד ונשתנה ובתוך כך נשתנה השער דכי פסק לאו אדעתא דתרעא זילא פסק : **בכרי תרעי** • כי מתניתין : **מי אמר** • מודה הוא לחזור ואין עליו אלף מי שפרע וכי נמי חוקמה לה כרבי שמעון להגלל מקללת מי שפרע מזריד לה לפסוק כשער הגבוה ואם לא פירש וחזרו בו מקבל מי שפרע וה"ה לרבנן דבתרי תרעי לא פליגי : **דאי לא תימא** • דמודי ר"ש בתי תרעי דלוקח יכול לחזור בו ויקבל מי שפרע : **ליס ליה** • בתמיה : **והתניא מכל מקום כך הלכה כו"ו ר"ש** קאמר לה דפרק הוהב (ש"ג מ"ג) : **ותיפוק ליה** • דאין כאן מי שפרע אלף לוקח דנויאל זו דהא שליח שיהי של בית חמיו עשוהו שליח לפסוק ותמיו חזרו בו ומה בידו של זה לעשות שצ"ד מקללין אותו ותמוה נמי לאו בר קבולי מי שפרע הוא דמני אמר היה לך לפסוק כשער הגבוה ולתקוני שדרתיך ולא לעוותי ובדבר עיוות צמה שהיה עליו לתקון לא נעשה שלוח : **בגברא דובין ומובין** • לא שליח נעשה אלף הוא פסק עס חתנו וחתנו פסק עס אחריים ומשכר *אי' לא פסק חמיו עמו זה פסק כדי למוכרה לחמוי ולהשתכר : **מתני'** • **חטין בחטין לזרע** • סאה צבאה אבגמרתא מפרש טעמא : **שהיה ר"ג** • כלומר לך הורגך לטות משנה זו לפי שהיה ר"ג מחמיר טעם החולו נוטל מהן כשער הזול ואשמועינן מתניתין מן הלכה כן אלף שרצה להחמיר על עצמו : **גמ'** • **שלא ירד** • עדיין לא ירד האריס לתוכה לעובדה צבוס עבודה : **אבל ירד אסור** • כדמפרש ואזיל : **רבי אידי אסברה** • לי • פירש והבינו לי : **עבודה** • הזרע : **מני מסלק ליה** • צב"ב הלך אפילו ירד וכבר חרשה הואיל וביד צב"ב לסלקו בצביל שאין לו זרע כשלוה ממנו וזרע וכשוקרו חטין יתן חטין אין זו הלואה אלף לבציר מהכי נחית הרי הוא כיוצא לתוכה מעכשיו ע"מ שיטול צב"ב הזרע תחלה מחלק המניע לאריס והאריס יכול השאר בשכר נרחו ויטול פחות משאר אריסין כשעור הזרע ועל מנת כן ירד שיטול פחות משאר אריסין כשעור הזרע : **מרי אתרעא יהיב ביזרא** • זה היה קרקע שלו יפה ושינה ממונה העיר להטיל על האריס הלךך אם פסק כן עמו בתחילתו קודם שירד דמני מסלק ליה כי נחית לבציר מהכי נחית ואין זו הלואה אבל ירד ומתחילתו לא פסק עמו שיהא הזרע שלו ואחר מיקן נתראה מאליו ע"י קבלת דמים או מתנה אין ירדותו עכשיו לתוכה דנימא לבציר מהכי נחית והלואה היא גביה ואסור :

הנהוה הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי' מבי יהיב זוי לא
נשתנה השער ומשום הכי
אף כי נשתנה הל"ל
ו"כ' ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים
ד"ל דלוקח רוצה לחזור
אף שלא נשתנה השער
וק"ל :

הנהוה הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי' מבי יהיב זוי לא
נשתנה השער ומשום הכי
אף כי נשתנה הל"ל
ו"כ' ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים
ד"ל דלוקח רוצה לחזור
אף שלא נשתנה השער
וק"ל :

הנהוה הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי' מבי יהיב זוי לא
נשתנה השער ומשום הכי
אף כי נשתנה הל"ל
ו"כ' ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים
ד"ל דלוקח רוצה לחזור
אף שלא נשתנה השער
וק"ל :

הנהוה הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי' מבי יהיב זוי לא
נשתנה השער ומשום הכי
אף כי נשתנה הל"ל
ו"כ' ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים
ד"ל דלוקח רוצה לחזור
אף שלא נשתנה השער
וק"ל :

הנהוה הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי' מבי יהיב זוי לא
נשתנה השער ומשום הכי
אף כי נשתנה הל"ל
ו"כ' ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים
ד"ל דלוקח רוצה לחזור
אף שלא נשתנה השער
וק"ל :

לעיל מד. מו :

לעיל מתי. מט. [תוס' פ"ג]

ר"מ מ"ו
עיין במתכ"ל
והמתכ"ל

[צ"ל בשער
יע"ו]

צ"ל איני יעבין
ועי' רש"י

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עה

עין משפט
נר מצוה

וקוץ לו דמיס - כך וקד דמיס כשער של עכשוו חתן לך וקאמר
הנח דלם החולו טוטל חטין והיינו דפרישין והלא קלן וכי החולו מני
יטול דמיס שקלן דהא כמו חזפיה זחי הוא: **מתני'** אכל אומר
הלויני עד שיבא בני - רבין דיש לו שפיר דמי דהא סאה בטהא
דרכנן הוא דלואו נשך דלורייתא וכי

הלויני כור חטין ואני חתן לך לגורן אסור - דחיישין שמה
תהייקא אע"פ שאז חין רבינן להתייקר:
ולית הלכתא כוותיה - ונראה דהשתא ק"ל כר' יצחק דאפילו
שאזן לו חלא סאה לוח הימנו כהה כורין דבחייתא דרבי חייל
מיטיע ליה ורבינן פ' דביחד חין
יכול להלות חלא כמו שיש לו ובוה
אחר זה דוקא שרי ומיניה ביהא מודה
רבינן דאפילו יתן לו ביחד ויחמיר קני
בוה אחר זה שרי דבדבר לח מסתמא
שוקף ביחד ושרי כמה טיפין ומיניה
נראה דחין לריד לדקדק חלא לוקח
הרכה בבח אחת לרבי יצחק דלוחה
טיפה יכול להיות כנגד כל טיפה
ומיניה: **בני** חבורה המקפידין זה
על זה ועוברין משום מדה כ"ו - פ'
מתוך שמקפידין בחין לידן קד דתקן
בפרק חין לדין (ביבא כ"ו - ופס) וזומר
חדס לחבירו מלא לי כלי זה אכל לא
במדה פירוש שלא יזכור לו שום מדה
וקפידותן גורמת להם להזכיר כדי
שיהא מבורר יפה מה שמתחייב לזה
וכן משקל חתן (שם כח-) חין משגיחין
בכף מאזינס כל עיקר והם מתוך
שמקפידין שוקלים במאזינס אי כנו
אפי' ביד אסור להם לשקול כמו
במאזינס לפי שמדקדקים הרבה אע"ג
דשרי התם בטבח שאין אומן כשאינו
מקפיד וכן אסור להם לומר מלא לי
כלי זה אפילו בלא הזכרת מדה אכן
משמע מתוך פירוש' זה במסכת שבת
בפרק שואל (דף קא"ג - ופס) בני חבורה
שמדקדקין זה על זה שאמר אחד
לחבירו מנה שלקחת גדולה קן לי
כמותה והוא שוקלה בידו: **משום**
מנין - פ"ח חס היו אגוים ושקדים
ודומה להם ואמר לקחת עשרים
אגוים גם אני אקח עשרים או ארבע
בשעה שטולה המתן עד שאלקול
הימנה ועד שאמודד אורח הדגים
והקישושים ואמנה הביינים והאגוים
והשקדים שאלתה טוטל שאטול גם אני
במשקלם ובמדהם ומנינס משמע שר'ל
אע"ג דשרי לומר לתנוגי הרגיל אללו
קן לי עשרים אגוים זהו לפי שאין
משמע שם שיהא שום קפידא על
המנין חלא שמודיעו שכל כך הוא

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' מלוח ולוח
ג'ג' ד סמנ לאוין קנב
עושי' יד' ס' קסב
ספיק' ח:

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
עושי' שם
ספיק' ב:

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

יש לו לא גזור: (**ג'ג'**) **כמה** כורין -
דכל חדא וחדא חמרינן זו תהא תתמיה
שגרי אינה קטייה למלוה ובידו לאוכלה
ולמוכרה ומנאלת אחיה שלוח 'טוקקא
על פירות שבשוק וזו פנויה ללוות
עליה וכשלוה כל אחתואחת לוח ביהיתר
דהא חילו לוח סאה אחת ואלה ואלה
גם הראשונה החיל כשלוה ביהיתר
לוח יקלס חטין הכא נמי כשלוה ביהיתר
לוח כל סאה וכאה שגרי זו עומדת:
לוינ - ככרות סמס בלא קלילת דמיס
שלא החמירו לדקדק בחיסור סאה
בטהא כל כך: **בני חבורה** - הלוינ
בדרך או עובדין בבית אחת איש
לסעודה עלמו: **סמקפידים** זה על
זה - שאין מוחלין על דבר מועט
ומקפידין להלוות זה את זה במדה
במשקל ובמנין: **עוברין** - שבבטוח
וימים טובים: **משום** לוינ ופורעין -
דהנן במסכת שבת (דף קמ"ח) ובלבד
שלא יחמיר לו הלויני וההם מפרש
טעמא שמה יחכו: **ואריך** - וספיר
דמי דמתנא בטעמא הוא ולא רביה
לריד טוב ודומה לו בספר עזרא
(ד') וערות מלכא לא חריך לנא למחוי
ופירושא גנות המלך לא יפה לט לראוי:
להטעימן - שידעו כמה מלטער ומיאר
הנחמו ויביט כמה עונשו גדול:
למסרן - להרגיל שיחמדו לבס השקר:
מתני' נכש עמי - היס ואני אנכש
עמך למחר: **נכוש** - שרקל'י' בלע"ז:
עודו - חסר: **אכל לא יאמר** לו:
נכש עמי היסם ואלעדור עמך זמן
סלוגי פעמים שזו קשה מזו ויש כאן אג'ג'
נער ליה בשקר שממתין לו על שטר
פעולתו עד איתו זמן הוא מקבל
עליו מלאכה שהיא קשה מזו:
כל

ג'ג' נקטת

[לשילמד: מ"ו]

שבת קמ"ח:

[ג'ג' שחעשוני

יב"ד]

שבת קמ"ח:

עמי ואעדור עמך ולא יאמר לו נכש עמי ואעדור עמך נכש עמך
כל

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

קסוד ר מיי' שם ה'ג' ג
מח' סמנ שם
עושי' שם ספיק' ח

לריד אכל כשומר לקחת כ' גם חני אטול כ' מראה שמדקדק ומקפיד על המנין והוי עובדא דחול כעין משא ומתן ואי נמי שרי
כבי האי גוונא נעמיד כגון שאמר ליה המתן עד שאמנה לך האגוים שאלתה טוטל ואטול גם אני כמיינס וכן כעין זה במדה ובמשקל
אסור ועוד מפרש בה"ג אסור מנין בענין אחר בהלכות י"ט הולך אדם אלל רועה הרגיל וכו' ברייתא בס"פ חין לדין (ביבא כ"ו) עד ואמר
קן לי עשרים בינים ועשרים אגוים שכן דרך בעה"ב להיות מונה בחוך ביהו עשרה אפרסקין כ' רמונים ובלבד שלא יזכיר לו סכום
מנין רשביא אומר ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח סכום מנין דכי הוא נקוט מיניה והשתא נקוט מיניה ארבעים לא לימא ליה
מלי לוח מאה ונראה דהטעם כיון שבא לדקדק במאזנס החשבון אסור שאין זה כדרך בעה"ב כי אין רגיל לדקדק במאזנס החשבונות
כעין זה ותומרא גדולה היא ונראה דדוקא כשתנין ק' אגוים בפרוטא או אסור דלי' חשבון של ק' לא שייך ללמנא דמיס חין נראה
שהיא אסור וסכום מקח פ' בה"ג כי הוא נקוט מיניה חמשה דנקי והשתא נקוט מיניה בדנקי לא לימא ליה מלא לי בדינר ונראה
שלא פ' כן בשביל שהיא מותרת חס לקח הימנו שזה דינר ביחד לומר הר"י דינר ולא יאסור חלא דוקא שמדקדק ללמנא במיניו הדינר
דפשיטא דהא נמי אסור ומה שפ' כן בה"ג דשמא היה פשוט זה יותר לאסור שמוכר סכום המקח שולקח עכשוו ור"ח גרס במסכת
ביבא סכום מקח במילתיה דתיק סכום מנין במילתיה דרשב"א אכל בתוספתא "כחוב כמו בה"ג אכל בספר שלנו כחוב סכום מידה במילתיה
דתיק סכום מקח במילתיה דרשב"א ואין נראה דלפי גרסא זו לא מליניו אסור מנין לא במשנה ולא בברייתא וא"כ מנ"ל לשמואל אסור

מנין דקאמר עוברין משום מנין דמשמע שאסור ידוע לנו כמו מדה ומשקל:
ומשום לוינ ופורעין ב"ט - אסור לומר לחבירו לשון הלוואה ופריעה חלא יש לו לומר לשון שאלה ומורה והם אינס רואים
לומר כן דלשון שאלה משמע דהדר בעיטיה ומתקבץ בלבו השואל שאם יזכור לשון שאלה שיקוק להחזיר מיד וי"מ
ד"ט לא קאי חלא ללוין ופורעין אכל עוברים משום מדה ומשקל ומנין נקט לענין גזל ואי אפשר לומר כן דבפרק שואל (בבא דף קמ"ט)
מייתי לוח התם לענין שבת: **וכדברי** הלל חף משום רבית - ודוקא במקפידים (אסרי ב"ה) (אסרי ב"ה) כדאמרין בני חבורה המקפידים
אכל שאין מקפידים שרי אע"ג דבמתני' איירי בבית בני אדם סכום בני אדם הם מקפידים ולא מחלי עלן שנתתיקר וטוב יותר חלא משום
שקר הלוואה ורבין שרו אפי' במקפידין דמחלי על דבר מועט ויחסין שלא בחבורת רבית ואפי' לא מחלי איהא למימר דטעמא דרבין דשרי
לפי שלא החמירו בחיסור טאה בסאה כ"כ לחסור אפי' ככרות כדפי' בקונטרס לעיל ואין להקשות כיון דסתם בני אדם מקפידין אחאי נקט
שמואל בני חבורה המקפידים ולא נקט בסתם בני אדם דנקט בני חבורה שרגילין ללוות זה מזה ואין מזכרים לדקדק כל שעה ועושין
ב"ט כמנהגם בחול וגם אין גורמים לעשות דמיס על הככרות כל שעה כשליים זה מזה לפי שרגילין תמיד ללוות זה מזה ואין יכולין
ליזיה אע"פ שפ' לעיל דאפילו ביד אסור לשקול בשטר בני חבורה המקפידים ובמסכת ביבא (דף מ"ח) שרי לעבד שאינו אומן התם לא
הוי כסתם בני אדם התשובין במקפידים דחין עבד מקפיד חלא הרגיל ליקח ממנו ואין לפרש דסתם בני אדם כאין מקפידין דמו וממתינין
דאסר הלל טקי דוקא במקפידים דהא חמרינן בפרק שואל (שבת דף קמ"ח) וכן אשה שואלת מחביריה ככרות ובלבד שלא תאמר לה
הלויני ופרכין בגמרא שבת הוא לחסור הא בחול שפיר דמי לימא לחביריך דלא כהלל ומאי קושיא יהיא בסתם בני אדם דלא קפדי
והלל לא אסר חלא דוקא במקפידין:

מתנה בעלמא קא יבטי אהדי - נראה דוקא דבר מועט שיעוד בלבו שהיה טען לו בלאו הכי ואפילו מתנה מועטת דוקא בת"ח:
עובד

קעג א מיי' פ'ה מ'הל' מלוא הלי' יא יב יג פ'גג לאוין קעס טו'ש'ע י"ד פ'י קס טע"ף ו' :

קעד ב מיי' שס ה'ל' יג טו'ש'ע שס טע"ף יב' :

קעג ג מיי' שס פ"ד פ'ג נ סמג לאוין קג טו'ש'ע י"ד שס טע"ף ה' :

קעג ד מיי' שס טלכס'ה :

קעג ה מיי' שס פ"ה ה'ל' יב סמג שס טו'ש'ע י"ד קט טע"ף ה' :

קעג ו מיי' שס פ"ד טלכס'ה :

קעג ז מיי' פ"ה שס פ'ג נ סמג לאוין קס טו'ש'ע ח"מ פ'י' לז טע"ף ו' :

קפ ה מיי' שס פ"ב טלכס'ה ד סמג טע"ף זג טו'ש'ע ח"מ טמ"ט פ טע"ף ה' :

א ב מיי' פ"ט מלכות שכינות טלכס'ה ד סמג טע"ף פס טו'ש'ע ח"מ טע"ף ה' :

ב ל מיי' שס ועיני' טכסאות וכת"מ טו'ש'ע שס טע"ף ה' :

[נכר אלס וגרס'ה וכן גילקעס ליטא לנח' דולאידן לא תשיך וכו"ך שיהו ה"ג לפני החמ"ס שלא הביא רק שני לאוין ועיני' כה"ס פ"ד מלכות מלוא דין ג]

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה גריד - כ"כ ונמנעה ד' פ"ב דמערס שני גורם לריד הלא לאון יבש כמו לריד ממות פ"ט :

ערב ועדים אין עוברין אלא משום כל תשימון. וימנין דעברי נמי אלפני עור לא תתן מכשול כגון שלא היה מלוה בלא ערב ועדים אבל לא תשימון פסיקא ליה אבל לפני עור וימנין דלא עברי כגון שהיה מלוה לו בלאו הכי כי היכי דמושיט כוס של יין לגזיר לא עברי אלא היכא דקאי בתרי עברי נהרא שלא היה שותהו אם לא היה זה (פ"ז 97 ו') :

הדרן עלך איזהו נשך

השובר את האומנין - משמע ליה בין בשכיר יום בין בקבלנות אבל בצרכין דבתר הכי (97 פ"ג) נקט פועלים משום דפועלים לא משמע אלא שכירי וס' דכהני מיירי כדלמך הסס בזמן שאמר להשכיס ולהעריב ורז נמי דקאמר (לקמן ע"י) פועל יכול לחזור אפילו בתמי' היום וקא' צשכיר יום ולכך נקט פועל ולא אומנין ואל"ס דמילא לקמן בשמעתי' (ס) השוכר את הפועל ובתמי' היום שמע שמת לו מת או לחמתו חמה אם שכיר הוא כו' ואם קבלן הוא כו' כיון דכרייתא מיירי בין בשכיר בין בקבלן אמאי נקט פועל ה"ל למייקע אומן דמשמע תרווייהו וי"ל דה"ק אם שכיר הוא כדלמך השוכר את הפועל נתן לו שכרו ואם קבלן הוא קך דינו ומשום דבעי למתני ובתמי' היום ותמי' היום לא שייך למתני אלא אשכיר יום : **את** הקרר - בשני רישין והוא קבל קרון ולספרים דגרסי כדל"ל להכי נקט קרר לפי שקררים רגילין להיות להם קרומות :

פרייפרין - דבר האבד חשיב לה שעתה זמנו הוא לעשותו ואזיל

שקר הדוברות על צדיק עתק אמרו ליה רבנן לרב אשי קא מקיים רבינא כל מה דאמור רבנן שלח ליה בהדי פניא דמעלי שבתא לישדר לי מר עשרה זוזי דאתרמי לי קטינא דארעא למזבן שלח ליה ניתי מר סהדי ונכתב כתבא שלח ליה אפילו אנא נמי 'שלח ליה כל שכנ מר דטרירד בגירסיה משתלי וגורם קללה לעצמי תנו רבנן שלשה צועקין ואינן נעניין ואלו הן מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים והקונה ארון לעצמו ומי שאשתו מושלת עליו קונה ארון לעצמו נכסיו לבניו בחייו איכא דאמרי תולה נכסיו בנכרי איכא דאמרי הכותב נכסיו לבניו בחייו איכא דאמרי דבייש ליה בהא מתא ולא אזיל למתא אחריתא :

הדרן עלך איזהו נשך

השובר את האומנין והפעו זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישבר את החמר ואת הקדר להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד וחזרו בהן מקום שאין שם אדם שוכר עליהן או מטען השוכר את האומנין וחזרו בהן ידם על התרתונה

כל ימי גריד אחד - הם ולא דקדקו בדבר לחוש שמא יום אחד יהא ארוך מחצירו או קשה מחצירו אלא מותר לומר לו עודך עמי היום הוא של גריד ואעדור עמך ביום פלוני של גריד : (6) גריד - לשון יובש שהארץ יבשה ואין גשמים יורדין : **וכל ימי רביעה** - חסובין כאלה : **אבל לא יאמר לו תרוש עמי בגריד ואני אחרוש עמך ברביעה** - שימי רביעה קשין למלאכה בשדות : **על לא תתן לו** - את כספך לא תתן לו כשך עוברין על כל תתן ועל לא תתן כו' כל חד וחד מאי דשייך ביה כדמפרש בגמרא : (ג) מלוה עובר כנוגן - בכל תורה אור הני דחשיב במתני' דהוא נתן כשך

כל ימי גריד אחד כלימי רביעה אחת לא יאמר לו הרוש עמי בגריד ואני אחרוש עמך ברביעה רבן גמליאל אומר איש רבית מוקדמת ויש רבית מאוחרת כיצד נתן עיניו ללוות הימנו והוא משלח לו ואומר בשביל שתלוני זו היא רבית מוקדמת לזה הימנו והחזיר לו את מעותיו והוא משלח לו ואומר בשביל מעותיך שהיו במילות אצלי זו היא רבית מאוחרת ר"ש אומר יש רבית דברים לא יאמר לו דע כי בא איש פלוני ממקום פלוני *ואלו עוברין בלא תעשה המלוה והלוה והערב והעדים והכמים אומרים יאה

הסופר עוברים משום *לא תתן ומשום *אל תתן מאתו ומשום *לא תהיה לו כנושה ומשום *ולא תשימון עליו נשך ומשום *ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהיך *אני ה' : (ג) תניא ר"ש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום *שאסור להקדים לו שלום ת"ל *נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אביו מלוה עובר בבולן לזה עובר משום *לא תשיך לאחריך *ולא אחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן *מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ר"ש אומר מלוי רבית יותר ממה שמרויחים מפסידים ולא עוד אלא שמשמימים משה רבינו חכם ותורתו אמת ואומרי'ן אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריוח בדבר לא היה כותבו כי אחא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דנו בשני דינין שנאמר *הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב "כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר *גורם קללה לעצמו שנאמ' *תאלמנה שפתיס'

הה"ס בני אדם צוקר ועליהם לשלם : או מטען - מפרש בגמרא : השוכר את האומנין - לעשות מלאכה בקבלנות כדך וכך : ותורו כהן - לאחר ששאו מקלס : ידם על הפחמנה - אם הוקרו פועלים ואינו מולא מי שיגמרה בשכר שהיה מגיע לאלו על העתיד לעשות מעבד משכר ממה ששאו כל מה שינעך להוליח עד שתמנא מלאכתו בשכר שפקק עם אלו ואם הוולו פועלים וימלא שיגמרה כפחות יסוס להם מה ששאו ויתן להם מה שפקק עשו חליה יתן להם חלי שכרן ואין יכולים לומר לו הרי פועלים אחרים תחתינו לגמור מלאכתך וכן לנו כל שכרנו חזן ממה ששעלו אלו : ואם

הדרן עלך איזהו נשך

השובר את האומנין והפעו זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישבר את החמר ואת הקדר להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד וחזרו בהן מקום שאין שם אדם שוכר עליהן או מטען השוכר את האומנין וחזרו בהן ידם על התרתונה

בשעת הלואה והוא לוקח בשעת פירעון והוא לו כטסה כשחובעו ודחקו והוא שם עליו נשך בשעת פיסוק התנאי ונתן מכשול לפני הלוה להטבירו על לא תשיך לאחריך שהיא אחריה ללוה : **מפסידין** - כדלמך בפירקין (97 ע"א) מתמוטטין לעולם : **משפס** - ליטא מעליא נקט : **לא תהיה לו כנושה** - לא תראה בעיניו כטסה זו שיראה ויבזש : **לראשנו** - לשון טסה כדמתרגמינן כרשיא הרי אנו בלוי' בלוי' ובמיס : **עובר משום לפני עור** - שעולה על רוחו של לוח לכפור : **קללה** - כשחובעו וזה כופר הכל מקללין אותו ואומרי'ן שהוא דובר על לדיק עתק : **ומשפלי** - ישכח הלוהתו ואגרוס קללה לענמי : **לועקין** - צב"ל של מטה : **ואינן נעניין** - שהיה הם גרמו לעלמן : **קונה ארון לעלמו** - מפרש לקמן : **מולה מעותיו בנכרי** - אומר מעות שאני משהמש בהן של פלוני נכרי הם שלא להשביע עלמו ופעמים שהנכרי שומע ומעמיד עדים ותובעו צדיניהם :

הדרן עלך איזהו נשך

השובר את האומנין והפעו זה את זה - מפרש בגמרא : **שכר את החמר או את הקדר להביא פרייפרין וחלילין** - קדר בעל קרון : **פרייפרין** - עינים משופים וגדלים לעשותו אפריון : **מוליין לללה** - לשמח חתן וכלה : **או למת** - לקוין : **משרה** - רוי"ש מוס ששורין בהן קנבוס ופסין כשהן צבועולין : **מקום שאין אדם שואינו מולא פועלין לשכור והפסין אבד והוא סמך עליהן : לשכור עליהם** - ה"ס בני אדם צוקר ועליהם לשלם : או מטען - מפרש בגמרא : **השוכר את האומנין** - לעשות מלאכה בקבלנות כדך וכך : **ותורו כהן** - לאחר ששאו מקלס : **ידם על הפחמנה** - אם הוקרו פועלים ואינו מולא מי שיגמרה בשכר שהיה מגיע לאלו על העתיד לעשות מעבד משכר ממה ששאו כל מה שינעך להוליח עד שתמנא מלאכתו בשכר שפקק עם אלו ואם הוולו פועלים וימלא שיגמרה כפחות יסוס להם מה ששאו ויתן להם מה שפקק עשו חליה יתן להם חלי שכרן ואין יכולים לומר לו הרי פועלים אחרים תחתינו לגמור מלאכתך וכן לנו כל שכרנו חזן ממה ששעלו אלו : ואם

[לשיל ספ' ע"א:]

[כ"ב קג.]

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

עו

עין משפט
נר מצווה

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על ההתחונה. יתן להם לפי מה שעשו ואם החלה מלאכת פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוץ ממה שצריך להוצאות בהשקמתה: **פג** **המשנה** ידו על ההתחונה. כגון נתן למר לבעד ללבעד ארום ולבעד שמור אם השבח יותר על הליאה אין נותן לו תורה אור

ואזיל איהו אמר להו בארבעה דעתייהו אעילויה. והא דלמרו ליה כמו שאמר בעה"כ היינו מהימנתין להכי אמר בעה"כ אי נמי משום דאי אמר בעל הבית טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר בעל הבית והיינו דמבעיה ליה בחר הכי אי אמרינן מהימנתין להכי אמר בעה"כ אי משום דעתייהו אעילויה: **דעתייהו** אעילויה. דבארמור להו שפרכס עני חיובי דאי אמר להו שפרכס על בעל הבית מאי נפקא מינה אי דעתייהו אעילויה דבעה"כ לא יסלם להם אלא מה שהתנה. ר"ח וכן רבינו חננאל: **השוכר** את האומנין (לענין) את האומנין וחזרו בהם

ידם על ההתחונה. שאם קבלו קמה לקזור בשני סלעים וקלרו חליה (ג) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחלי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חלי סלע לפי שיתקבל לתת סלע וחלי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ולם בעה"כ חוזר בו ידו על ההתחונה פירש בקונטרס אם הוזלו פועלינו ואין שוה החלי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחלי לפי שבחתי הסלע ימלא שיגמרו קלידו ולא רלה לפרש ידו על ההתחונה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחלי על חלי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה בברא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמם כיון שאין מפסדין בחזרת בעה"כ ואלרבה יותר מרוויחם שעתה ימלאו שיתנו להם סלע וחלי לקזור חלי קמה והוא לא היה נותן להם כ"ח סלע וחלי דלמר לקמן (דף ע"ו) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ב' סלעים פשיטא לא לריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והסתא למה חוזר בעה"כ בזה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה הלא לריך ליתן להם סלע וחלי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדיים כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא יגורו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: **דאי** ס"ד אדיבורא דידה סמוך כי מטי גיטא לידה מיהא שתגרס. דאי אמרינן דגבי פועלים דעתייהו אעילויה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעתייהו דבעל אעילויה דידה דלמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עלייהו טפי לבעל שמתגרסת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי זכות הבעל אי סמוך אמאי דקאמר שתגרס מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמלא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה

ידם על ההתחונה. שאם קבלו קמה לקזור בשני סלעים וקלרו חליה (ג) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחלי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חלי סלע לפי שיתקבל לתת סלע וחלי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ולם בעה"כ חוזר בו ידו על ההתחונה פירש בקונטרס אם הוזלו פועלינו ואין שוה החלי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחלי לפי שבחתי הסלע ימלא שיגמרו קלידו ולא רלה לפרש ידו על ההתחונה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחלי על חלי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה בברא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמם כיון שאין מפסדין בחזרת בעה"כ ואלרבה יותר מרוויחם שעתה ימלאו שיתנו להם סלע וחלי לקזור חלי קמה והוא לא היה נותן להם כ"ח סלע וחלי דלמר לקמן (דף ע"ו) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ב' סלעים פשיטא לא לריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והסתא למה חוזר בעה"כ בזה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה הלא לריך ליתן להם סלע וחלי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדיים כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא יגורו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: **דאי** ס"ד אדיבורא דידה סמוך כי מטי גיטא לידה מיהא שתגרס. דאי אמרינן דגבי פועלים דעתייהו אעילויה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעתייהו דבעל אעילויה דידה דלמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עלייהו טפי לבעל שמתגרסת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי זכות הבעל אי סמוך אמאי דקאמר שתגרס מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמלא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה

ידם על ההתחונה. שאם קבלו קמה לקזור בשני סלעים וקלרו חליה (ג) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחלי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חלי סלע לפי שיתקבל לתת סלע וחלי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ולם בעה"כ חוזר בו ידו על ההתחונה פירש בקונטרס אם הוזלו פועלינו ואין שוה החלי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחלי לפי שבחתי הסלע ימלא שיגמרו קלידו ולא רלה לפרש ידו על ההתחונה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחלי על חלי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה בברא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמם כיון שאין מפסדין בחזרת בעה"כ ואלרבה יותר מרוויחם שעתה ימלאו שיתנו להם סלע וחלי לקזור חלי קמה והוא לא היה נותן להם כ"ח סלע וחלי דלמר לקמן (דף ע"ו) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ב' סלעים פשיטא לא לריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והסתא למה חוזר בעה"כ בזה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה הלא לריך ליתן להם סלע וחלי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדיים כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא יגורו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: **דאי** ס"ד אדיבורא דידה סמוך כי מטי גיטא לידה מיהא שתגרס. דאי אמרינן דגבי פועלים דעתייהו אעילויה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעתייהו דבעל אעילויה דידה דלמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עלייהו טפי לבעל שמתגרסת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי זכות הבעל אי סמוך אמאי דקאמר שתגרס מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמלא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה

ידם על ההתחונה. שאם קבלו קמה לקזור בשני סלעים וקלרו חליה (ג) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחלי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חלי סלע לפי שיתקבל לתת סלע וחלי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ולם בעה"כ חוזר בו ידו על ההתחונה פירש בקונטרס אם הוזלו פועלינו ואין שוה החלי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחלי לפי שבחתי הסלע ימלא שיגמרו קלידו ולא רלה לפרש ידו על ההתחונה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחלי על חלי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה בברא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמם כיון שאין מפסדין בחזרת בעה"כ ואלרבה יותר מרוויחם שעתה ימלאו שיתנו להם סלע וחלי לקזור חלי קמה והוא לא היה נותן להם כ"ח סלע וחלי דלמר לקמן (דף ע"ו) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ב' סלעים פשיטא לא לריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והסתא למה חוזר בעה"כ בזה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה הלא לריך ליתן להם סלע וחלי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדיים כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא יגורו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: **דאי** ס"ד אדיבורא דידה סמוך כי מטי גיטא לידה מיהא שתגרס. דאי אמרינן דגבי פועלים דעתייהו אעילויה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעתייהו דבעל אעילויה דידה דלמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עלייהו טפי לבעל שמתגרסת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי זכות הבעל אי סמוך אמאי דקאמר שתגרס מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמלא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה

ידם על ההתחונה. שאם קבלו קמה לקזור בשני סלעים וקלרו חליה (ג) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחלי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חלי סלע לפי שיתקבל לתת סלע וחלי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ולם בעה"כ חוזר בו ידו על ההתחונה פירש בקונטרס אם הוזלו פועלינו ואין שוה החלי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחלי לפי שבחתי הסלע ימלא שיגמרו קלידו ולא רלה לפרש ידו על ההתחונה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחלי על חלי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה בברא כי למה יתן להם בעה"כ יותר ממה שהתנה עמם כיון שאין מפסדין בחזרת בעה"כ ואלרבה יותר מרוויחם שעתה ימלאו שיתנו להם סלע וחלי לקזור חלי קמה והוא לא היה נותן להם כ"ח סלע וחלי דלמר לקמן (דף ע"ו) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ב' סלעים פשיטא לא לריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והסתא למה חוזר בעה"כ בזה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה הלא לריך ליתן להם סלע וחלי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדיים כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא יגורו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: **דאי** ס"ד אדיבורא דידה סמוך כי מטי גיטא לידה מיהא שתגרס. דאי אמרינן דגבי פועלים דעתייהו אעילויה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דעתייהו דבעל אעילויה דידה דלמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עלייהו טפי לבעל שמתגרסת יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי זכות הבעל אי סמוך אמאי דקאמר שתגרס מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמלא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה

אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחונה *א"ל המושגה ידו על התחונה יוכל החוזר בו ידו על התחונה: **גמ'** חוזר זה בזה לא קתני אלא הטעו זה את זה דאמטעו פועלים אהרדי *היובי דמי דאמר ליה בעל הבית זיל אוגר לי פועלים ואזיל איהו ואמטינהו היכי דמי אי דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא חרעומת מאי עבידתיה סבור וקביל אי דאמר ליה בעל הבית בתלתא ואזיל איהו אמר להו בארבעה ה"ד אי דאמר להו שברכס עלי ג'תיב להו מדריה דתניא *השוכר את הפועל לעשות בשלו והראתו בשל חבירו נותן לו שברו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנהו לא צריכא דאמר להו שברכס על בעל הבית ולחזו פועלים היכי מיתגרי לא צריכא דאיכא (ה) דמגר בארבעה ואיכא דמתגר בתלתא דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה פרחינן ומתגרין בארבעה איבעית אימא הבא בבעל הבית עסקינן דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה הוה זילא בן מילתא לאתגורי איבעית אימא לעולם בפועלים עסקינן דאמרי ליה כיון דאמרת לן בארבעה פרחינן ועבדינן לך עבידתא שפירתא וליחזי עבידתייהו ברפיקא ריפקא נמי מידע ידע דמלי מאי זילא ידיע איבעית אימא לעולם דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא ורקאמרת סבור וקביל דאמרי ליה לית לך אל תמנע טוב מבעליי פשיטא אי אמר ליה בעל הבית בתלתא ואזיל איהו אל לבארבעה ואמרי ליה כמו שאמר בעל הבית דעתייהו אעילויה אלא אי אל בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא ואמרי כמה שאמר בעל הבית מאי אדיבורא דידה קא סמכי דאמרי ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית או דילמא אדיבורא דבעל הבית קא סמכי ת"ש *אהבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר הילך כמה שאמרה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבונה אמר רב אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת מינה אדיבורא דידה קא סמך דאי סלקא דעתך דאדיבורא דידה קא סמך מכי ממי גיטא לידה מיהא תיגרש אמר רב אשי הכי

שאלה לו הרי אנו נשכרים כדברימשלם בעל הבית לא לפחות מקצבתו של זה אמרו אלא להוסיף וכך אמרו מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית וכיון שבעל הבית פוחד אי אמר להן האי שפרכס עלי יתן משלו ואי אמר שפרכס על בעל הבית יש להם תרעומת עליו: **אלא** - הא מיבעיה לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלמא ואמרו ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי: **אדיבוריה דפועל סמכי** - והכי אמרו ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית ולית להו אלא תלמא ותרעומת דאל תמנע טוב: **או דלמא** - לאו לדידיה הימנורו אלא הכי אמרו אמר דברי בעל הבית נלך ולא סבור וקבול ושקלי ד: **ה"ג סבא** לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי האשה שאמרה לאחד אם תמלא את בעלי אמרו לו ששלח לי את גיטי בידך ותיעשה שלוחי של בעלי לגרשני כשגגיע גט לידה דשליח להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיגיע גט לידה ושלוח לקבלה על האשה לעשות שהיא הוא שלוחה וכמותה ותתגרש משגיע גט ליד שליח: **אפילו** **גניע** לידה אינה מגורשת - אלמא אדיבורא דידה קא סמך והכי א"ל מהימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה הלכך אין כחן שליחות (ג) ואין עליה לעשות שליח להולכה והכי אמר ליה אמרה לו ולא התקבל והבעל נתנו לו בחזרת שליח קבלה ושלחות זה אינו ציד הבעל לעשות: **דאי סלקא דעתך אדיבורא דידה סמך** - ולא לדבריו האמין אלא הילך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח להולכה וזו צידו הוא וכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש: הכי

ב"ק פ"ג ו' ילקוט

ס"א מוחקס חייבי דמי

קמן ק"ה ק"ה

יע"פ [ע"פ]